عتف

علم ، توسعه و فناوری

نشریه شماره ۴۰ مردادماه ۱۴۰۴ /ربیع الاول ۱۴۴۷ / سپتامبر ۲۰۲۵

دکترحسین سیمایی صراف

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری :

ابتکار جدید وزارت علوم در مصرف انرژی با همکاری بانک پاسارگاد

۳

ریاست محترم جمهوری حل مسائل راهبردی کشور، بر ضرورت نقش‌آفرینی علمی دانشگاه‌ها

۱۱

معاون اول رئیس‌جمهور در مراسم تکریم و معارفه رئیس پیشین و جدید هیأت عامل صندوق نوآوری و شکوفایی:

باید به جایگاه اول منطقه‌ای در فناوری‌های نوظهور برسیم

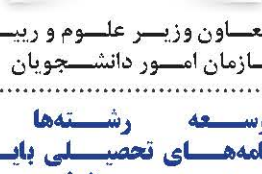

معاون علمی رئیس‌جمهور اعلام کرد:

مخالفت صریح دولت با ایجاد مجوزهای جدید در حوزه سکوهای اینترنتی حمل و نقل بار و مسافر

صفحه ۱۰

معاون پژوهشی وزارت علوم،تحقیقات و فناوری

اعتبار مالیاتی ۵۰۰ میلیون تومانی برای صنایع حامی رساله‌های پژوهشی دکتری

صفحه ۱

شرکت پتروشیمی

پتروشیمی ارغوان گستر ایلام، خاویار هلدینگ خلیج فارس

صفحه ۲۹

رئیس ایرانداک

کتاب‌های دانشگاهی «الکترونیکی» می‌شوند؛ رونمایی از سامانه ساد با آغاز سال تحصیلی جدید

صفحه ۹

دکتر اصغر نوراله‌زاده، رئیس هیات عامل صندوق نوآوری و شکوفایی :

نخستین بانک تخصصی دانش‌بنیان ذیل صندوق نوآوری تاسیس می‌شود

دکتر محمد مخبر، مشاور و دستیار مقام معظم رهبری :

احیای شرکت‌های مسئله‌محور کشاورزی و امنیت غذایی

صفحه ۸

معاون وزیر علوم و رییس سازمان امور دانشجویان

توسعه رشته‌ها و برنامه‌های تحصیلی باید مبتنی بر ظرفیت‌های استانی و نیازهای اساسی کشور باشد.

صفحه ۲۶

موزه ملی علوم و فناوری ایران

آینده موزه‌ها: پیوندی زنده میان میراث، علم و جامعه

صفحه ۱۲

صندوق نوآوری و شکوفایی

۴۲ درصد از کل خدمات صندوق نوآوری به دانش‌بنیان‌ها از ابتدای تاسیس تاکنون، در یکسال نخست دولت چهاردهم ارائه شد

صفحه ۶

پژوهشگاه مواد و انرژی

نقطه اتصال پژوهش‌های کاربردی و صنعت کشور

صفحه ۲۲

رئیس دانشگاه ملی مهارت

در راستای تقویت ارتباط دانشگاه با صنعت تفاهم نامه همکاری دانشگاه ملی مهارت و مجمع کارآفرینان ایران به امضا رسید

صفحه۲۷

آینده موزه‌ها:

پیوندی زنده میان میراث، علم و جامعه

دنیای امروز با شتابی بی‌سابقه در حال دگرگونی است؛ تحولات فناورانه، تغییرات فرهنگی و اجتماعی، و چالش‌های زیست‌محیطی، سیمای جوامع و شیوه ارتباط انسان با میراث خود را پیوسته بازتعریف می‌کنند. در چنین بستر پویایی، بیست‌وهفتمین کنفرانس بین‌المللی ایکوم که از ۱۱ تا ۱۷ نوامبر ۲۰۲۵ (۲۰ تا ۲۶ آبان ۱۴۰۴) در شهر دبی، امارات متحده عربی برگزار می‌شود، فرصتی ارزشمند برای هم‌افزایی و تبادل تجربه میان موزه‌داران و متخصصان از سراسر جهان فراهم می‌آورد. شورای بین‌المللی موزه‌ها (ICOM) با سابقه‌ای درخشان در ایجاد بستری جهانی برای گفتگو، همکاری و ارتقای استانداردهای موزه‌داری، بار دیگر با گردهم آوردن نمایندگان هزاران موزه و نهاد فرهنگی از نقاط مختلف جهان، نقشی کلیدی در ترسیم مسیر آینده این نهادهای فرهنگی ایفا می‌کند. موضوعات کلیدی این دوره از حفاظت از میراث ناملموس گرفته تا توانمندسازی نسل جوان و بهره‌گیری از فناوری‌های نو همگی بازتاب ضرورت بازاندیشی در نقش و کارکرد موزه‌ها هستند. در این میان، موزه‌های علم و فناوری با ماهیت میان‌رشته‌ای و رسالت آموزش عمومی، جایگاهی منحصربه‌فرد دارند. آنها نه تنها پاسدار دانش و نوآوری‌های گذشته‌اند، بلکه بستری پویا برای الهام‌بخشی به نسل آینده و ایجاد پیوند میان علم، فرهنگ و جامعه فراهم می‌کنند. حفاظت از میراث ناملموس علمی و فناورانه نیازمند ثبت و روایت داستان‌هایی است که ریشه در تلاش‌های بشری برای شناخت و ساخت جهان دارد. جوانان امروز با انرژی و خلاقیت خود می‌توانند در بازآفرینی تجربه‌های موزه‌ای نقشی تعیین‌کننده ایفا کنند و فناوری‌های نوین، از واقعیت مجازی و افزوده تا هوش مصنوعی، این امکان را می‌دهند که روایت‌های موزه‌ای به تجربه‌ای چندبعدی و فراگیر تبدیل شود. به عنوان عضوی از جامعه موزه‌های علم و فناوری باور دارم که حضور فعال در چنین رویدادهایی، مسیر ما را برای ایفای نقشی مؤثرتر در تحولات فرهنگی و علمی کشور و جهان هموار می‌کند. آینده موزه‌ها نه صرفاً در گسترش نمایشگاه‌ها، بلکه در توانایی آنها برای پاسخ‌گویی خلاقانه به تغییرات و ایجاد پیوندی زنده میان میراث و زندگی امروز نهفته است.

برگزاری دوره آموزشی «هوش مصنوعی و کاربرد آن در سازمان‌ها» در موزه ملی علوم و فناوری

موزه ملی علوم و فناوری با هدف ارتقای مهارت‌های کارکنان و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، دوره آموزشی «هوش مصنوعی و کاربرد آن در سازمان‌ها» را در دو جلسه، مردادماه ۱۴۰۴ برگزار کرد. به گزارش روابط عمومی موزه ملی علوم و فناوری ایران، با توجه به اهمیت هوش مصنوعی به عنوان فناوری تحول‌آفرین قرن حاضر و به استناد تبصره ذیل ماده ۵۰ آیین‌نامه استخدامی اعضای غیرهیأت علمی، دوره آموزشی «هوش مصنوعی و کاربرد آن در سازمان‌ها» روزهای سه‌شنبه ۲۱ و ۲۸ مرداد ۱۴۰۴ در موزه ملی علوم و فناوری برگزار شد. بر اساس این گزارش، این کارگاه با حضور فعال همکاران موزه و با تدریس دکتر قدیر جعفری، عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان، همراه بود.این دوره با هدف آشنایی کارکنان با مفاهیم نوین هوش مصنوعی و ظرفیت‌های

آن در بهبود فرآیندهای سازمانی طراحی شده بود و در مجموع ۱۲ ساعت آموزش حضوری را شامل می‌شد. در طول برگزاری جلسات، شرکت‌کنندگان با مبانی هوش مصنوعی، نمونه‌های کاربردی آن در سازمان‌ها و شیوه‌های استفاده از این فناوری در بهبود عملکرد وظایف اداری آشنا شدند. شایان ذکر است، امروزه هوش مصنوعی به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای تحول دیجیتال در حوزه‌های متنوع از آموزش و پژوهش گرفته تا مدیریت منابع و ارتباط با مخاطبان شناخته می‌شود. برگزاری این دوره در موزه ملی علوم و فناوری گامی ارزشمند در مسیر توانمندسازی همکاران و افزایش بهره‌وری سازمانی به شمار می‌آید.

برگزاری کارگاه تعاملی «آشنایی با قانون و فرآیند بررسی صلاحیت گزینش کارکنان» در موزه ملی علوم و فناوری

موزه ملی علوم و فناوری به منظور ارتقای سطح آگاهی همکاران نسبت به ضوابط و مقررات اداری، کارگاه آموزشی ــ تعاملی «آشنایی با قانون و فرآیند بررسی صلاحیت گزینش کارکنان» را در شهریورماه ۱۴۰۴ برگزار کرد.

به گزارش روابط عمومی موزه ملی علوم و فناوری ایران، این کارگاه آموزشی روز دوشنبه ۲۴ شهریور ۱۴۰۴ از ساعت ۰۹:۰۰ تا ۱۱:۰۰ در سالن جلسات ساختمان حقانی برگزار شد. بر اساس این گزارش، نشست مذکور با حضور فعال همکاران موزه و با تدریس آقای دکتر حمید محمد ظاهری همراه بود. این کارگاه با هدف آشنایی کارکنان با ضوابط قانونی و مراحل اجرایی گزینش در دستگاه‌های دولتی طراحی شده بود.

در جریان برگزاری جلسه، شرکت‌کنندگان با چارچوب‌های قانونی و فرآیندهای مختلف گزینش آشنا شدند و فرصت یافتند تا پرسش‌های خود را درباره جزئیات اجرایی و چالش‌های احتمالی مطرح کنند. شایان ذکر است، این کارگاه تعاملی نه تنها موجب افزایش دانش حقوقی و اداری کارکنان شد، بلکه با تمرکز بر کاربرد عملی مفاهیم در فرآیندهای واقعی گزینش، توانمندی شرکت‌کنندگان در مواجهه با چالش‌های سازمانی را نیز تقویت کرد و نقش مهمی در ارتقای کیفیت مدیریت منابع انسانی در موزه ایفا نمود.

جهش دانش‌بنیان در یزد؛

تفاهم‌نامه بزرگ برای سهم ۵ درصدی اقتصاد دانش‌بنیان تا ۱۴۰۷

گامی بلند برای تحقق اقتصاد دانش‌بنیان در استان یزد

استان یزد با امضای تفاهم‌نامه راهبردی میان استانداری، پارک علم و فناوری و ۱۱ واحد صنعتی بزرگ، گام مهمی در جهت تحقق اهداف اقتصاد دانش‌بنیان برداشت. این تفاهم‌نامه که با هدف جهش تولیدات فناورانه و توسعه همکاری صنایع و شرکت‌های دانش‌بنیان تدوین شده، دستیابی به سهم ۵ درصدی اقتصاد دانش‌بنیان استان تا پایان سال ۱۴۰۷ را هدف‌گذاری کرده است. بر اساس این تفاهم‌نامه، مجموعه‌ای از تعهدات کلیدی شامل حمایت همه‌جانبه از شرکت‌های دانش‌بنیان، رشد دو برابری فروش سالانه محصولات فناور و دانش‌بنیان، افزایش خرید صنایع بزرگ از تولیدات استانی، تسهیل فرآیندهای اداری و پشتیبانی از برندسازی ملی و صادرات به تصویب رسیده است.

تمرکز بر فناوری‌های نوین

یکی از نقاط برجسته این برنامه، تمرکز بر حوزه‌های هوش مصنوعی، زیست‌فناوری و نانوفناوری است؛ حوزه‌هایی که به گفته کارشناسان، آینده اقتصاد جهانی را رقم می‌زنند. استاندار یزد نیز در نشست ستاد نوآوری، فناوری و دانش‌بنیان (نوفاد) بر ضرورت توجه جدی به این فناوری‌ها تأکید کرد و گفت: «پیوست هوش مصنوعی باید در تمامی برنامه‌ها دیده شود. در صورت غفلت از این حوزه، عقب‌ماندگی استان و کشور قطعی خواهد بود؛ از این‌رو توسعه هوش مصنوعی در یزد با جدیت دنبال می‌شود.»

چالش حمایت‌های بانکی

با وجود رشد اعتبارات قانونی حوزه نوآوری، یکی از دغدغه‌های اصلی استان، کمبود تسهیلات بانکی متناسب با نیاز شرکت‌های فناور و مشارکت بانکها در قالب سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دانش‌بنیان است. «محمدرضا بابایی»، استاندار یزد، در نشست نوفاد اظهار داشت:«بانک‌ها باید پرداخت تسهیلات به شرکت‌های فناور را در اولویت قرار دهند و این موضوع به‌عنوان یکی از شاخص‌های ارزیابی عملکرد آنها لحاظ شود. استثنا شدن شرکت‌های تأییدشده توسط استانداری و ستاد نوفاد از شرط میانگین حساب می‌تواند مسیر دریافت تسهیلات را برای فعالان دانش‌بنیان هموار کند.» وی همچنین استفاده ناکافی بانک‌ها از منابع کشوری در سرمایه‌گذارب در شرکت‌های فناور را یکی از موانع اصلی برشمرد و خواستار اصلاح جدی این روند شد.

نگاه پارک علم و فناوری یزد

پارک علم و فناوری یزد به‌عنوان بازوی اجرایی این طرح، مسئولیت شناسایی نیازهای فناورانه و اتصال آن به ظرفیت صنایع بزرگ را بر عهده دارد. «مجید شخصی‌نیائی»، رئیس پارک علم و فناوری یزد، در همین زمینه گفت: «نقشه‌راه تحقق این هدف‌گذاری ۶۰ هزار میلیارد تومانی (همت) توسط پارک علم و فناوری تدوین شده و تنها در صورت همراهی تمامی ارکان زیست‌بوم نوآوری و فناوری، قابل تحقق خواهد بود. یکی از الزامات اصلی تحقق این اهداف، همکاری بانک‌ها در استفاده از منابع داخلی خود برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان است.»

آمار و جایگاه یزد در اقتصاد دانش‌بنیان

به گفته «شهرام شکوهی»، معاون راهبری و توسعه فناوری پارک علم و فناوری یزد، این استان هم‌اکنون ۱۷۲ شرکت دانش‌بنیان دارد و از نظر تعداد در جایگاه نهم و از نظر درآمد در جایگاه ششم کشور قرار گرفته است. وی با اشاره به سهم بالای شرکت‌های بزرگ گفت: «شرکت‌های نوآور بزرگ استان ۷۹ درصد از درآمد محصولات دانش‌بنیان استان را به خود اختصاص داده‌اند، اما شرکت‌های کوچک و متوسط تسهیلات کمتری دریافت کرده و بانک‌ها عمدتاً وام‌ها را به شرکت‌های بزرگ ارائه می‌دهند.» شکوهی پیشنهاد داد برای حل این مشکل، نهاد سرمایه‌گذاری دانش‌بنیان استانی ایجاد شود تا با سازوکار مشخص و با استفاده از ظرفیت‌های قانونی، سرمایه‌گذاری مستقیم در شرکت‌های کوچک و متوسط صورت گیرد.

نقش صنایع بزرگ در جهش دانش‌بنیان

امضای تفاهم‌نامه با ۱۱ واحد صنعتی بزرگ یزد را می‌توان نقطه عطفی در تعامل صنعت و دانش‌بنیان دانست. این صنایع متعهد شده‌اند بخشی از خریدهای خود را از محصولات فناورانه استانی تأمین کنند و از ظرفیت شرکت‌های نوپا برای رفع نیازهای فناورانه خود بهره گیرند. این اقدام نه‌تنها به تقویت بازار شرکت‌های دانش‌بنیان کمک می‌کند، بلکه زمینه رشد صادرات محصولات فناورانه استان را نیز فراهم می‌سازد.

نظام پایش و نظارت

برای اطمینان از تحقق اهداف، سازوکار مشخصی برای پایش و نظارت تعریف شده است. بر اساس این برنامه، کمیته‌ای نظارتی با برگزاری جلسات ماهانه، روند اجرای تفاهم‌نامه را بررسی و گزارش‌های مستمر از میزان تحقق تعهدات ارائه خواهد کرد.

جمع‌بندی؛ الگویی برای سایر استان‌ها

تفاهم‌نامه سه‌جانبه در یزد را می‌توان یک مدل نوین همکاری میان دولت، پارک علم و فناوری و صنایع بزرگ دانست که می‌تواند به الگویی برای سایر استان‌ها تبدیل شود. اگر حمایت‌های بانکی نیز به‌صورت مؤثر وارد عمل شود، دستیابی به سهم ۵ درصدی اقتصاد فناوری و دانش‌بنیان تا سال ۱۴۰۷ نه‌تنها دور از دسترس نیست؛ بلکه می‌تواند سکوی پرتابی برای ارتقای جایگاه ملی یزد در حوزه نوآوری و فناوری باشد.